

»Vi skal skabe noget varigt«

Hvad er arkitektens rolle i samfundet i dag? Det reflekterer arkitekterne Helle Juul og Flemming Frost over i deres aktuelle bog "Lifting the Gaze". De mener, at det er vigtigt, at arkitekter viser skarphed og ikke 'bevidstløst glemmer den historiske, politiske og sociale arv', hvis de vil række ud over deres egen tid.

ASTRID ELLEMO | bolig@jp.dk

Hvorfor handler bogen om at løft blikket?

»Vi løfter blikket for at blive klogere på vores aktuelle position i verden: Hvad er det for en samtid og virkelighed, vi agerer i? Men også for at udvikle vores tanke- og raffinerede redskaber såvel som metoder. Det kræver refleksion. Vi reflekterer for at lære nyt og for at begribe vores rolle i samfundet. Derfor genlæser og -fortolker vi tidligere projekter, vi vender vores erfaringer, og vi kigger ud i verden og tager bestik af situationen. Refleksioner er ikke bare tilbageblik eller tanke-spind. De skaber ny forståelse ved at sammenføje erfaringer og ny information. Refleksioner giver os et friskt grundlag for handling. Men vi løfter også blikket for at skabe helhedsorienterede løsninger. Ole Thyssen, professor ved Copenhagen Business School, har skrevet: "Hvis du ikke magter at løfte blikket og se tingene i en større sammenhæng, mister du meningen med det hele". Det gælder både for den måde, vi tænker på, den måde vi arbejder på, og den måde vi udvikler vores tegnestue på.«

Hvordan påvirker arkitektur og dermed arkitekter menneskers måde at leve på?

»Arkitektur skaber rammer og betingelser for det sociale liv: mulighed for at sociale møder kan opstå, rammer for samvær og social sammenhængskraft. Arkitektur – også landskabsarkitektur – skaber steder, der tiltrækker forskellige mennesker, så mennesker mødes på tværs af sociale skel, holdninger og generationer: Sociale møder, der kan stimulere tolerance og forståelse og forvandle frygten for det fremmede til inspirationen fra det anderledes. Konkret handler det om at skabe arkitektur, hvor naboer og genboer uformelt mødes på altgangen eller ved postkasserne, eller hvor nabolaget samles om en fælles interesse, f.eks. nyttehave. Rum, der tilgode- giver muligheden for aktivt at være en del af livet, men også muligheden for at tage rollen som betragter. Arkitekturen kan rykke ved den sociale adfærd og være katalysator for nye fællesskaber.«

Hvad er det, dansk arkitektur kan?

»Dansk arkitektur kendetegnes ved, at den sociale dimension og den menneskelige faktor medtænkes i den samlede betragtning. Arkitektens rolle er både at forandre, forbedre og fremelske potentialet i ethvert sted. En tilgang, vi som arkitekter både tilegner os på uddannelsen og også fra det samfund, vi arbejder i. Dansk arkitektur er forankret i både særegne traditioner og kultur, tag f.eks. andelsbevægelsen. Vi arbejder behovsbaseret – vi medtænker byens behov, byrummets behov, livsformningens behov og de kropslige behov – og er dermed helhedsorienterede. Vi har en stærk tradition for både at sikre rammerne for det private og det offentlige liv. Vi sørger for semioffentlige og -private overgangszoner mellem hjemmet og det offentlige rum. Steder, der giver trykthed, og hvor vi kan møde naboen uden at føle, at de trænger sig på. Den danske tilgang har desuden fokus på bylivet og de offentlige fælles rum – et fokus, vi ikke i lige så høj grad ser, når vi arbejder i f.eks. Sverige, Norge og Rusland. Men det er netop vores kompetencer i arbejdet med det sociale og urbane rum, der efterspørges fra udlandet.«

Hvad kommer globaliseringen til at betyde for boliger og den måde, vi bor på, i fremtiden?

»Globaliseringen går to veje: Vi kigger ud for at få inspiration til, hvordan vi kan konstituere nye fællesskaber omkring boligen og dele mere.

Omvendt efterspørger omverdenen den velfærd, vi har herhjemme, herunder højere boligstandarder og -størrelser. Globaliseringen rummer udfordringer, men også potentialer og muligheder for udviklingen af vores boliger, både i Danmark og i udlandet. Globaliseringen betyder, at danske erfaringer i stigende grad kan omsættes til nye metoder, boligkoncepter og boliger i andre samfund og kulturer. Det kræver ydmyghed og respekt for den lokale kontekst, kultur og samfundsform.

Vi ser en efterspørgsel på evnen til at blande lokale boligtraditioner og forhold med det skandinaviske fokus på dagslys og bæredygtighed samt boligens integration med omgivelserne. Et konkret eksempel er, at vi har udviklet bud på nye modeller til boligtypologier og byrum for Strelka Institute for Media, Architecture and Design i Rusland. Et arbejde, der skal bidrage til at forbedre bo- og bymiljøer i hele Rusland, men også udfordre eksisterende planpolitiske processer og lovgivninger. Omvendt har vi på tegnestuen hentet erfaringer og inspiration ude i verden til vores udviklingsprojekt, Nye Fællesskaber, der udvikler boligkoncepter, hvor unge og ældre i højere grad skal bo sammen: En livsform, vi ser stærkere traditioner for i bl.a. Kina.«

Hvad er fremtidens vigtigste udfordringer set med arkitektens øjne?

»De fleste ville nok svare klimaudfordringerne, men her vil vi tillade os at tilføje, at samarbejde er forudsætningen for at sikre kvalitet og helhedsløsninger, herunder løsningerne på tidens store udfordringer inden for social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed. Konsekvenserne, når samarbejdet ikke fungerer, er betydelige; kostbare forsinkelser, dårligere kvalitet, forhastede løsninger, der ikke holder i fremtiden. Netop derfor satte vi med et debatforum den 20. september 2018, "Fra Superman til Supervisor", hele branchen i stævne for at diskutere fremtidens samarbejde.

Vi er optaget af samarbejdet og arbejder proaktivt med det, fordi vi oplever, at det gode samarbejde skaber merværdi for både bygherrer, ingeniører, entreprenører og arkitekter, men også samfundsmæssigt. Det handler om at løse udfordringerne i fællesskab og om at have en gensidig respekt for hinandens fagligheder. Det er vigtigt og tiltrængt, at vi får skabt en reel ny samarbejdskultur, bl.a. ved hjælp af de rigtige rammer for samarbejdet, og via praksis – og ikke mindst inden for de uddannelser, der skal præge branchen i fremtiden.«

Hvad har du og Flemming Frost lært af jeres 30 års erfaring med arkitektur?

»Gennem de sidste 30 år har vi lært, at forandringen er en grundlæggende præmis. Vi har været påvirket af adskillige kriser, som har øget efterspørgslen på bæredygtige og robuste strategier. Vi har altid været involveret i undervisning, juryarbejde, praktisk tegnestuearbejde og internationale netværk, som har rustet os mentalt og fagligt i den aktuelle situation. Det har altid været vigtigt, at vi er analytiske, tværfaglige, og at vi tænker samarbejder på tværs af andre faggrene. Derfor gentænker vi altid vores rolle som arkitekter, så vi er i 'sync' med det samfund, vi skal agere i. Vi skal være agile, proaktive og robuste både i den måde, vi handler på, og i den måde vi tænker og udvikler på.

Hvis vi skal pege på to tendenser i arkitekturverden, som står klart frem efter 30 år i praksis,

En af de nye måder at bo på – ifølge Helle Juul og Flemming Frost – er f.eks. i containerparken Bedre Billigere Boliger i Ølby. De har tegnet bygningen for De Forenede Ejendomselskaber, og området blev opført fra 2001–2008.

Foto: Mathias Juul Frost

Konkret handler det om at skabe arkitektur, hvor naboer og genboer uformelt mødes på altgangen eller ved postkasserne.

Helle Juul, arkitekt, Juul Frost Arkitekter

Foto: PR

OM "LIFTING THE GAZE"

Bogen "Lifting the Gaze" af arkitekterne Helle Juul og Flemming Frost udkom på det svenske forlag Arvinius + Orfeus Publishing den 20. september 2018. Den er på 144 sider og skrevet på engelsk. Bogen koster 285 kr. og kan købes via www.ao-publishing.com

er det først og fremmest, at diversiteten forsvinder i boligområderne. Der er et stort behov for en større medmenneskelighed, den menneskelige faktor skal medregne alle – ikke blot dem, der ligner os selv. Den anden er, at så snart samfundet er i vækst, så glemmer vi at tænke os om: Der bygges derud af. Men refleksioner er nødvendige, for at vi kan lære af vores erfaringer. Vi må tage os den frihed at tænke os om fremfor at vente på, at næste krise presser os til at gøre det.«

Hvad er jeres vigtigste projekter og hvorfor?

»I vores nye bog "Lifting the Gaze" har vi kun koncentreret os om tre projekter. Trods varierende typer og skalaer – det umiddelbare fravær af stilistiske fællestræk og de 15 år, der er gået fra konkurrencen om "Bedre Billigere Boliger", til realiseringen af Mec-huset og Novahuset – har vi valgt netop de tre projekter, fordi arkitekturen her rækker ud over sig selv. Det er projekter, der har en sådan styrke, at de har lagt kimen til kvalitative betragtninger, som vi gentænker i udformningen af nye projekter. De er innovative byggerier, der har resulteret i arkitektoniske tanke- sæt, der er robuste nok, til at de kan gentænkes i nye kontekster, og når samfundet ændrer sig. Det er projekter, vi genbesøger og lærer af. Arkitektur, der handler om mere end de enkelte projekter. I bogen ser vi også tilbage på udstillingen fra vores tidlige praksis, bl.a. åbningsudstillingen for Kulturbu 1996, Den Oversete By, som vi udviklede og realiserede med afsæt i min ph.d. – et projekt, der satte kursen for tegnestuens analytiske tilgang, hvor forskning er klangbuen for de metoder og projekter, vi udvikler.«

Hvad betyder en nordisk tilgang til arkitektur?

»Som udgangspunkt er de nordiske lande forskellige: Vi har forskellige byggekulturer og afsæt knyttet til de ressourcer, vi har. Tag f.eks. Sverige, der har stål og jern som grundstof, Norge, der har adgang til olie og Danmark, hvor viden er vores primære råstof. Alligevel er der også en grundlæggende fælles kulturel samfundsopfattelse, en fælles tradition, som bygger på velfærdssamfundets som samfundsmodel. I Norden kommer det til udtryk igennem de nordiske arkitekters nøgterne, pragmatiske og sociale tilgang, der selvfølgelig træder frem på forskellig vis og i høj grad tager farve af det omgivende landskab.«

DESIGN CLASSIQUE

DANMARKS STØRSTE GETAMA UDSILLING MED NYE OG BRUGTE MØBLER

Ved Søen 1, Jels • DK-6630 Rødding • +45 74575960 • www.designclassique.dk • mail@designclassique.dk

Telefon og email besvares: Mandag til lørdag.

Forretningen er åben: Mandag - tirsdag: Kun efter aftale • Onsdag - fredag: 11.00-17.00 • Lørdag: 10.00-15.00

Forretningen er lukket på grund af messer: 15.-23. oktober og 16. og 17. november 2018

Foto: Uffe Weng

OM JUUL FROST ARKITEKTER

Juul Frost Arkitekter er et internationalt og innovativt arkitektfirma, der beskæftiger 35 medarbejdere med kompetencer inden for by-, bygnings- og landskabsarkitektur.

I over 20 år har virksomheden udviklet og projekteret strategisk byudvikling, landskabsprojekter samt erhvervs- og boligbyggeri.

Tegnestuen forsker inden for arkitektfaglige emner og udvikler nye metoder og redskaber, aktuelt bl.a. i fremtidens grønne campusområder version 2.0.

I den aktuelle bog, "Lifting the Gaze", genlæser og reflekterer de over egne projekter: »I bogen kaster vi et kritisk og selvkritisk blik på vores egen praksis; ikke for at tegne et højtideligt selvportræt, men for at blive lidt klogere på hvilken vej vi er gået, og hvilken vej vi befinder os på i den samtid og virkelighed, som vi lige nu agerer i,« siger Helle Juul.

HVIS DINE MØBLER SKAL RENOVERES, KAN DU BESTILLE ET HJEMMEBESØG AF VORES MØBELBUS SOM KØRER OVER HELE LANDET, OG HAR STOF- OG LÆDERPRØVER MED!

Vi tager straks dine møbler med til værkstedet, og bringer dem tilbage igen efter endt reovering. Møbelbussen leverer også møbler som er købt i vores forretning eller i vores webbutik!

25 ÅR MED KØB, SALG OG RENOVERING AF BRUGTE DESIGNMØBLER

UDSTILLING PÅ OVER 1000 M² MED NYE OG BRUGTE DESIGNMØBLER, LAMPER, TÆPPER, PORCELÆN, MALERIER OG MEGET MERE!